

8. De gaven van de Heilige Geest (12:1 – 31)

8.1 Inleiding

Hoofdstuk 12 van de eerste Korintebrief is in "pinksterkringen" bij uitstek het bijbelgedeelte over de gaven van de Heilige Geest. In het bijzonder wordt er veel verwezen naar de verzen 9 t/m 11 waar de negen bekende gaven genoemd worden en deze worden dikwijls, enigszins kunstmatig, weer opgedeeld in drie groepen van drie. Wat minder bekend is de opsomming van de gaven in Rom. 12:7 en 8.

De hoofdstukken 12, 13 en 14 vormen eigenlijk één geheel. In hoofdstuk 12 worden de verschillende gaven en bedieningen genoemd. Hoofdstuk 13 is het 'beroemde' hoofdstuk over de liefde. Zonder liefde zijn de gaven veel minder effectief of zelfs ineffectief. In hoofdstuk 14 komt vooral het gebruik van de tongentaal aan de orde. Fee [1] gaat er vanuit dat de problemen met de tongentaal in Korinte (waarover ze blijkbaar ook aan Paulus schreven) voor Paulus de aanleiding was om deze drie hoofdstukken te schrijven. Op deze problemen wordt later uitgebreid ingegaan.

8.2 Jezus is Heer

De verzen 1,2 en 3 vormen een wat merkwaardige inleiding op het vervolg. Men vraagt zich af waarom Paulus dit heeft geschreven. Als we de brief van de Korintiërs aan Paulus zouden kennen dan zouden we minder moeite hebben met de exegese van deze, en ook volgende verzen. Nu proberen we vaak uit de brief van Paulus te reconstrueren wat nu het eigenlijke probleem hier was. Een mogelijke [2] en m.i. ook vrij waarschijnlijke verklaring is de volgende:

De achtergrond van de Korintiërs was een heidense achtergrond. Velen waren blijkbaar bekend met het verschijnsel "tongentaal" maar dan vanuit een occulte bron. Paulus wilde nu duidelijk maken dat het verschijnsel dat er tongentaal is nog geen bewijs is dat de Heilige Geest werkt. Het is de **inhoud** van hetgeen geuit wordt dat iets zegt over de bron. Een vervloeking van Jezus in een uiting van tongentaal is dus duidelijk niet van de Heilige Geest. Evenzo is de uiting "Jezus is Here" een duidelijk door de Heilige Geest geïnspireerde uiting. Natuurlijk kan iedereen dat zeggen, maar in de dagen van de eerste christenen was het een bijzonder radicale uitspraak. Zeker voor christenen uit de Joden (voor een Jood was zo'n uitspraak godslastering) maar ook voor heidenen (zij noemden hun goden ook 'heren' [3]). Ook heden ten dage kan iemand alleen maar van ganser harte zeggen: "Jezus is Heer" door de Heilige Geest (zie ook Rom. 10:9).

8.3 Verscheidenheid

Voordat Paulus de eigenlijke problemen met de tongentaal aan de orde stelt plaatst hij eerst de geïnspireerde uitingen in een breder perspectief. Hij legt uit dat er verschillende geïnspireerde uitingen zijn van de Heilige Geest en daarbij valt in de volgende drie verzen (4, 5 en 6) het woord 'verscheidenheid' op:

4 Er is verscheidenheid in genadegaven, maar het is dezelfde Geest;

5 en er is verscheidenheid in bedieningen, maar het is dezelfde Here;

6 en er is verscheidenheid in werkingen, maar het is dezelfde God, die alles in allen werkt.

Vooraf in Pinksterkringen zijn deze verzen (en volgende) veel besproken. Men let daarbij speciaal op het onderscheid tussen genadegaven, bedieningen en werkingen. In ieder geval wil Paulus duidelijk maken dat de Heilige Geest op verschillende manieren werkt in de gemeente maar dat de bron in alle gevallen de drieënige God is. De verzen lijken wel een zekere taakverdeling m.b.t. de manifestaties binnen de drieëenheid te suggereren. We gaan eerst eens naar de woorden zelf kijken.

8.4 Genadegaven

Het woord 'genadegave' (of het meervoud) komt in ons NT op een aantal plaatsen voor:

Rom. 5:15 Maar het is met de genadegave niet zo als met de overtreding.....

Rom. 5:16maar de genadegave van vele overtredingen tot rechtvaardiging.

Rom. 11:29 Want de genadegaven en de roeping Gods zijn onberouwelijk.

1 Kor. 1:7 zodat gij ten aanzien van geen enkele genadegave te kort komt.....

1 Kor. 12:4 Er is verscheidenheid in genadegaven, maar het is dezelfde Geest;

Ef. 3:7 waarvan ik een dienaar geworden ben naar de genadegave Gods....

1 Petr. 4:10 Dient elkander, een ieder naar de genadegave, die hij ontvangen heeft.....

‘Genadegave’ (Strong’s:5486) is een vertaling van het Griekse woord ‘charisma’. Soms is het woord waarin ‘charisma’ voorkomt ook vertaald met ‘gave’ zo als in 1 Tim. 4:14: Veronachtzaam de gave in u niet, die u krachtens een profetenwoord geschonken is onder handoplegging van de gezamenlijke oudsten.

Vine’s [4] definieert genadegave (Eng.: gift) als:

Een gift van God uit genade en hij onderscheidt verder een aantal nuances.

Riemer de Graaf [5] definieert de genadegaven als:

..voor bepaalde situaties verleende bekrachtigingen. Zo’n bekrachtiging blijft tot het doel bereikt, of de taak vervuld is

Ik krijg de indruk dat de Graaf onderscheid maakt tussen de uitingen (Gr.: pneumatika) van de Geest (vers 1) en de genadegaven (charismata) van de Geest (vers 4). Elke genadegave van de Geest is een uiting van de Geest, maar niet omgekeerd. Hij rangschikt de negen “gaven” die in vers 9 en 10 genoemd worden onder de ‘uitingen’ van de Geest en niet onder de (genade)gaven van de Geest. De gaven van genezingen (één van de negen uitingen) behoren ook tot de charismata (in het Grieks staat er ook: charismata). Een gave van genezing wordt gegeven aan een bedienaar van genezing totdat het doel bereikt is en de zieke genezing ontvangt (sommigen zeggen hier dat de zieke de gave ontvangt). Naast de gaven van genezingen onderscheidt hij nog andere genadegaven, o.a. die van het ongetrouwd zijn (7:7). Hij vermijdt echter te spreken over de (genade)gaven van de Geest omdat, naar zijn mening, bij “gaven” de indruk wordt gewekt van het in bezit hebben terwijl het echter gaat over de wijze waarop de Heilige Geest zich wil uiten [6].

Anderen rangschikken de negen gaven gewoon onder de charismata. In vers 7 wordt overigens weer een andere uitdrukking gebruikt: De openbaring (Gr.:phanerosis; AV: manifestation) van de Geest.

8.5 Bedieningen

Het woord ‘bediening’ (Gr.: diakonia) of ‘bedieningen’ komt in de NBG-vertaling van het NT voor in:

Hand. 1:17 want hij werd tot ons getal gerekend en had aandeel aan deze bediening gekregen.

Hand. 6:4 maar wij zullen ons houden aan het gebed en de bediening van het woord.

Hand. 20:24en de bediening, die ik van de Here Jezus ontvangen heb

Rom. 11:13 Ik spreek tot u, heidenen. Juist omdat ik apostel der heidenen ben, acht ik dit de heerlijkheid van mijn bediening.

1 Kor. 12:5 en er is verscheidenheid in bedieningen, maar het is dezelfde Here;

2 Kor. 3:7 Indien nu de bediening des doods, met letters op stenen gegrift,

2 Kor. 3:8 hoe zal niet nog meer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn?

2 Kor. 3:9 Want indien de bediening, die veroordeling brengt, heerlijkheid was, veel meer is de

bediening, die rechtvaardigheid brengt, overvloedig in heerlijkheid.

2 Kor. 4:1 Daarom, nu wij deze bediening hebben,

2 Kor. 5:18en ons de bediening der verzoening gegeven heeft,

2 Kor. 6:3 Wij geven in geen enkel opzicht enige aanstoot, opdat onze bediening niet gesmaad worde,

Ef. 3:2 Gij hebt immers gehoord van de bediening (Gr.: oikonomia) door Gods genade mij met het oog op u gegeven:

Ef. 3:9 en in het licht te stellen wat de bediening (Gr.: koinonia) van het geheimenis.....

Kol. 1:25 Haar dienaar ben ik geworden krachtens de bediening (Gr.: oikonomia) die mij door God is toevertrouwd,

Kol. 4:17 En zegt tot Archippus: Zorg dat gij de bediening, die gij in de Here aanvaard hebt, ook vervult.

1 Tim. 1:12 Ik breng dank aan Hem, die mij kracht gegeven heeft, Christus Jezus, onze Here, dat Hij mij getrouw geacht heeft, daar Hij mij in de bediening gesteld heeft,

In de drie gevallen dat er in het Grieks een ander woord staat is dit aangegeven.

Bedieningen zijn door God verleende taken, opdrachten of functies [7]. Dikwijls heeft men het over de vijfvoudige bediening van apostel, profeet, herder, leraar en evangelist (Ef. 4:11). Hier hebben de bedieningen duidelijk een naam., maar het wil m.i. niet zeggen dat er geen andere bedieningen zijn. Zo wordt er bijvoorbeeld ook wel van een genezingsbediening gesproken als iemand Gods roepstem ervaart om vooral veel met zieken te bidden. Het geven van bedieningen wordt in Ef. 4 gekoppeld aan de Here Jezus. Hetzelfde gebeurt in 12:4.

8.6 Werkingen

Het woord werking of werkingen (Gr.: energemata; Strongs: 1755) komt in de NBG-vertaling van het NT voor in:

1 Kor. 12:6 en er is verscheidenheid in werkingen, maar het is dezelfde God, die alles in allen werkt.

1 Kor. 12:10 aan de een werking van krachten, aan de ander profetie; aan de een het onderscheiden van geesten, en aan de ander allerlei tongen, en aan weer een ander vertolking van tongen.

Een iets ander woord in het Grieks: energiea; (Strongs: 1753) vinden we in:

Ef. 1:19 en hoe overweldigend groot zijn kracht is aan ons, die geloven, naar de werking van de sterkte zijner macht,

Ef. 3:7 waarvan ik een dienaar geworden ben naar de genadegave Gods, die mij geschonken is naar de werking zijner kracht.

Kol.1:29 Hiervoor span ik mij ook in, onder zware strijd, naar zijn werking, die in mij werkt met kracht.

Kol. 2:12 daar gij met Hem begraven zijt in de doop. In Hem zijt gij ook medeopgewekt door het geloof aan de werking Gods, die Hem uit de doden heeft opgewekt.

2 Thess. 2:9 Daarentegen is diens komst naar de werking des satans met allerlei krachten tekenen en bedrieglijke wonderen,

Het werkwoord (GR.: energieo; Strongs:1754) komt voor in:

2 Thess. 2:7 Want het geheimenis der wetteloosheid is reeds in werking; wacht slechts totdat hij, die

op het ogenblik nog weerhoudt, verwijderd is.

Riemer de Graaf [8] zegt van werkingen: Werkingen zijn de veelvuldige manifestaties van de energie van God.

8.7 Sa menvatting van de betekenissen van termen

In 1 Kor. 12:1-7 worden verschillende termen gebruikt:

1. *Uitingen des geestes* (vers 1) (pneumatika): Spontaan gewekte bovennatuurlijke instantelijke manifestaties van de Heilige Geest [9]. Riemer de Graaf rangschikt de negen 'gaven' in de verzen 8 tot en met 10 hieronder.
2. *Openbaring van de Geest* (vers 7) (phanerosis): Praktisch synoniem met uiting. De AV geeft hier: manifestation.
3. *Genadegaven* (vers 4) (charismata): voor bepaalde situaties (tijdelijk), door de Heilige Geest verleende bekrachtigingen (bijv. gave der genezingen). Veelal worden ook de negen 'uitingen' hieronder gerangschikt en ook gewoon 'gaven' genoemd. De termen zullen verder afwisselend gebruikt worden.
4. *Bedieningen* (vers 5) (diakonia): Bepaalde, door de Heer Jezus of God gegeven taken of opdrachten.
5. *Werkingen* (vers 6) (energèmata): De veelvuldige manifestaties van de energie van God.

8.8 De negen uitingen (gaven) van de Heilige Geest

Wat is nu de betekenis van de verschillende gaven? Het probleem hierbij is dat de Bijbel de verschillende gaven niet nauwkeurig omschrijft. Zo komt het dat je bij verschillende bijbelgeleerden ook weer verschillende meningen vindt. Dikwijls worden de gaven uit 1 Kor. 12 (enigszins kunstmatig) opgedeeld in drie groepen [10], we zullen deze indeling hier aanhouden:

openbaringsgaven: spreken met wijsheid, spreken met kennis en het onderscheiden van geesten

krachtgaven: geloof, werking van krachten en gaven van genezingen

inspiratiegaven: tongen, vertolken van tongen en profetie

8.8.1 Openbaringsgaven

De Heilige Geest geeft hier letterlijk openbaring:

- Het spreken met wijsheid.

Een bovennatuurlijke openbaring van Godswege om een bepaalde situatie op te lossen. Het woord van wijsheid doet een gespannen sfeer verdwijnen. Voorbeelden:

Joh.8:7: Wie van u zonder zonde is, werpe het eerst een steen.

Hand. 23:11: (Het zag er naar uit dat Paulus sterven moest maar de Here zegt tegen hem:) Houd moed, want zoals gij te Jeruzalem van Mij getuigd hebt, moet gij ook te Rome getuigen.

In de eindtijd zal het woord van wijsheid een bijzondere rol gaan spelen bij degene die om hun geloof vervolgd worden (Luc. 21:15). Fee [11] ziet er niet 'meer' in dan een geestesuiting waarbij de gekruisigde Christus wordt geproclameerd.

- Het spreken met kennis

God heeft kennis van alle dingen. Het maakt niet uit of het nu over verleden, heden of toekomst gaat of dat het over stoffelijke of geestelijke zaken gaat, God weet er alles van. Door een woord van kennis deelt Hij ons hiervan iets mede voor de situatie waarin we dat nodig hebben. Voorbeelden:

Hand. 5:3: Ananias en Safira (Petrus wist dat er gelogen werd)

Joh. 4:17: Terecht zegt gij ik heb geen man...

Het woord van kennis kan in het bijzonder in het pastoraat functioneren om knopen te ontwarren.

Fee [12] noemt ook de mogelijkheid dat het verband houdt met het hebben van inzicht in het Woord van God.

- Het onderscheiden (Gr.: onderscheidingen) van geesten

Een bovennatuurlijke bekwaamheid om de aanwezigheid van demonische geesten vast te stellen en ook de aard van deze geesten. Voorbeelden:

Hand. 16: 16-18: *Een waarzeggende geest.*

Matth. 16:23: *Ga weg achter Mij satan....*

Volgens sommigen houdt deze gave ook in het onderscheiden van de menselijke geest. Bijvoorbeeld om in een samenkomst een valse evangelist te ontmaskeren en ook om na te gaan of iemand die de een of andere geestelijke activiteit ontplooit op een goede of een verkeerde manier gemotiveerd wordt.

Fee [13] houdt de mogelijk open dat het gaat om het onderscheiden tussen wat van de Geest van God komt en van andere geesten (1 Joh. 4:1) maar hij past het vooral toe op wat er in 14:29 staat d.w.z. het beoordelen van profetieën.

8.8.2 Krachtgaven

- geloof

Niet het gewone bijbelse geloof maar het wonderwerkende geloof. Het rotsvaste vertrouwen dat God het ook gaat doen. Bijvoorbeeld in het geval dat er genezing of bevrijding (Matth. 17:20) nodig is. Of bijvoorbeeld voor geld. George Muller wordt wel genoemd: de 19e eeuwse apostel van het geloof. Hij heeft veel weeshuizen in Londen bij elkaar gebeden. Wanneer hij geld nodig had dan ging hij niet naar de man die het had maar naar de Christus die de macht had om tot het hart van de man te spreken. Hij kreeg steeds meer dan genoeg voor iedere nood.

- gaven van genezingen

De bekwaamheid om aan anderen de genezende kracht van God mee te delen . Het NT staat vol met voorbeelden hoe deze gaven bij de Here Jezus functioneerden. Ook heden ten dage functioneren deze gaven binnen het lichaam van Christus (echter nog steeds mondjesmaat). Dat er staat gaven (meervoud) van genezingen suggereert dat er voor de verschillende ziekten overeenkomstige gaven zijn. Zo zijn er mensen die met "succes" bidden voor anderen met rugklachten maar niets bereiken als het om bijv. om reuma gaat. Bij anderen kan het juist andersom zijn.

- werkingen van krachten

Deze gave heeft te maken met wonderwerken van alle soort bijv:

natuurwonderen, demonenuitdrijving, dodenopwekkingen.....

In Marc. 11:14 vervloekt de Heer Jezus een vijgeboom die dan ook verdord.

In Gen. 19:11 slaan twee engelen de mannen die het huis van Lot omsingelen met blindheid zodat ze tevergeefs trachten om de ingang te vinden.

Paulus slaat in Hand. 13:11 de tovenaer Elymas met blindheid (een strafwonder)

8.8.3 Inspiratiegaven

- allerlei tongen

Een bovennatuurlijke uitingvorm in andere talen die door de spreker niet beheerst worden. Deze gave, waarbij vertolking vereist is. moet onderscheiden worden van de 'privé-tongentaal' (waarmee jezelf gesticht wordt, zie 14:4) die in principe beschikbaar is voor elke gelovige (hoofdstuk 10).

- *vertolking van tongen*

De bovennatuurlijke bekwaamheid om een tong te vertolken, zodat de gemeente er stichting door ontvangt (14:5).

- *profetie*

Profeteren is het spreken namens God. Het houdt stichting, vermaning en bemoediging in (14:3). Door middel van de profetie wil God tot Zijn volk spreken om het te bemoedigen, te waarschuwen en op te bouwen.

In vers 11 herhaalt Paulus dat er, hoewel er verscheidenheid in gaven is, toch maar één Geest is die deze gaven toebedeelt. Opvallend is dat er bijstaat: gelijk Hij wil. Hieruit blijkt duidelijk dat de Heilige Geest niet alleen maar een werkzame kracht van God is maar duidelijk een persoon binnen de Godheid met een eigen wil.

8.9 Vele leden, één lichaam

In het volgende gedeelte (tot en met vers 13) maakt Paulus een vergelijking tussen de gemeente te Korinte en een menselijk lichaam.

In vers 12 gebruikt Paulus een metonymia, dat is een beeldspraak die berust op een onderlinge betrekking. Als hij zegt: zo ook Christus, dan bedoelt hij het lichaam van Christus. De gelovigen behoren tot het lichaam van Christus. Hoe is dit zo gekomen? Niet door zich op te geven als lid van de gemeente maar door de Heilige Geest zelf. Ze zijn door de Heilige Geest 'ingedoopt' in het lichaam van Christus en ook allen met één Geest gedrenkt. Het gaan behoren tot het lichaam van Christus houdt dus een bovennatuurlijke handeling in en is niet primair het gevolg van een menselijke activiteit.

Er is nogal wat discussie geweest (en nog steeds) of iedere gelovige wel 'automatisch' de Heilige Geest heeft ontvangen. Men verwijst daarbij gemakkelijk naar vers 13 en de redenering is dan ongeveer als volgt: Jij bent gelovig geworden en behoort dus tot het lichaam van Christus. Dan heb je volgens vers 13 ook de Heilige Geest ontvangen. Maar in vers 13 lijkt het eigenlijk omgekeerd: door de activiteit van de Heilige Geest (het dopen en het drinken) zijn we ingevoegd in het lichaam. Volgens Paulus is het ontvangen van de Heilige Geest de noodzakelijke voorwaarde voor een christelijke levenswandel [14]. Het getuigenis van de Heilige Geest bevestigt het kinschap Gods:

Rom. 8:16 Die Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn.

De Heilige Geest is de eerste ontvangen gave:

Rom. 8:23 En niet alleen zij, maar ook wij zelf, wij, die de Geest als eerste gave ontvangen hebben, zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonschap: de verlossing van ons lichaam.

Ook in de eerste Johannes-brief vinden we teksten die duidelijk aantonen dat een christelijke levenswandel het ontvangen hebben van de Heilige Geest vooronderstelt:

1 Joh. 4:13 Hieraan onderkennen wij, dat wij in Hem blijven en Hij in ons, dat Hij ons van zijn Geest gegeven heeft.

1 Joh. 2:20 Gij echter hebt een zalving van de Heilige en gij weet dat allen.

De laatste tekst laat zien dat onwetendheid over het ontvangen van de Heilige Geest voor de toehoorders van Johannes geen probleem was. Voor een uitgebreide discussie over dit onderwerp wordt verwezen naar Pawson[15].

Vanaf vers 14 tot en met vers 26 spreekt Paulus over de verscheidenheid van de leden van het menselijk lichaam terwijl er toch een onderlinge afhankelijkheid is. Hier ligt een duidelijke parallel met de gemeente en in vers 27 wordt dit ook door de apostel bevestigd.

Opvallend is ook vers 21 waar het oog tot de hand spreekt en het hoofd tot de voeten. Er lijkt hierbij sprake te zijn van een rangorde van boven naar beneden evenals er in de gemeente sprake is van een

bepaalde rangorde (zie vers 28). Maar welke 'positie' we ook hebben in de gemeente, we hebben elkaar nodig. Wat bedoelt Paulus met de leden die zwak schijnen, maar noodzakelijk zijn, en de leden die minder in ere gehouden worden maar door ons meer eervol bekleed worden? Mogelijk heeft Paulus hier de geslachtsorganen in gedachte [16]. Het eerste deel van vers 26, een veel geciteerde tekst, is voor het menselijk lichaam goed te begrijpen. Neem als voorbeeld kiespijn. Zoiets kan je hele gestel danig beïnvloeden. Minder duidelijk is hoe we het tweede deel van dit vers voor het menselijk lichaam moeten uitleggen. Is het goed verzorgen van bijvoorbeeld van je voeten weldadig voor je hele lichaam? Mogelijk wordt de vergelijking dan te ver doorgetrokken. De toepassing voor de Korintiërs, en ook voor ons, is in elk geval duidelijk: We horen als leden van het lichaam van Christus bij elkaar en we zijn van elkaar afhankelijk. Natuurlijk geldt dit in de eerste plaats voor de plaatselijke gemeente maar ook (in een bepaalde mate) voor de gemeente wereldwijd.

In de verzen 28 tot en met 30 benadrukt Paulus weer de verscheidenheid binnen het lichaam van Christus. Hoewel dit gedeelte op het eerste gezicht wel duidelijk lijkt roept het bij nadere studie toch een aantal vragen op. We zetten deze vragen even op een rijtje:

1. Wie geeft de gelovigen in de gemeente nu een bepaalde bediening: de Vader, de Zoon of de Heilige Geest?
2. Is er in vers 28 en volgend nu sprake van een bepaalde rangorde ?
3. Zijn tongentaal en profetie in principe beschikbaar voor elke gelovige?
4. Wat zijn de hoogste gaven?
5. Welke weg voert nog veel verder omhoog?

ad 1. In vers 28 staat dat God sommigen heeft aangesteld in de gemeente terwijl in 12:5 staat dat de Here (Jezus) bedieningen geeft evenals in Ef. 4:11. Het lijkt me dat alle drie de personen binnen de godheid betrokken zijn bij het aanstellen van gelovigen in de bediening. In Hand. 13:2 lezen we dat Paulus en Barnabas hun apostolische bediening krijgen van de Heilige Geest (!).

ad 2. In vers 28 lijkt inderdaad sprake te zijn van een bepaalde rangorde. Harold Eberle [17] meent dat hier sprake is van een hiërarchie in gezag. De verscheidenheid van tongen (staat onderaan de lijst) noemt hij ook de minste gave in de gezagsstructuur. Gordon Fee [18] meent dat er, afgezien van de eerste drie gaven, niet zo duidelijk sprake is van een bepaalde rangorde. Van de eerste drie zegt hij dat het hier niet zozeer gaat om een volgorde in autoriteit maar wel een volgorde in de zin van dat de ene bediening voortkomt uit de andere.

ad 3. Op deze vraag wordt in hoofdstuk 10 teruggekomen.

ad 4. Als je uitgaat van een bepaalde rangorde dan is het duidelijk dat de hoogste (bedienings)gave die van apostel is, vervolgens profeet, leraar etc. Toch geeft deze opvatting problemen. Waarom worden de herder en de evangelist hier niet bij de (bedienings)gaven genoemd? Voor de evangelist is dat wel duidelijk, hij opereert vooral buiten de gemeente en van de herder kun je nog zeggen dat hij vooral met de individuele 'schapen' bezig is en geen bediening heeft voor de **totale** plaatselijke gemeente. Verder blijven er vragen.

Hoe gaat ons streven naar de hoogste gaven samen met Gods aanstelling in de gemeente? Waarom staat er in 14:1 dat we vooral moeten streven naar het profeteren en waarom staat er dan niet bijvoorbeeld 'apostel' bij? Fee [19] geeft aan dat de oproep vergelijkbaar is met de oproep in 14:1. In dat geval zouden we hier aan het woord "hoogste" geen bijzondere betekenis moeten geven.

ad 5. De weg die nog veel verder omhoog voert is de weg van de liefde. Deze weg komt in hoofdstuk 11 ter sprake.

Verwijzingen

1. Gordon Fee, *The First Epistle to the Corinthians*, William B. Eerdmans Company, Grand Rapids,

- Michigan 1987, pag. 571*
2. *Ibid., pag. 579*
 3. *Ibid., pag. 582*
 4. *W.E. Vine, Vine's Expository Dictionary of Biblical Words, Thomas Nelson Publishers, New York, 1985, pag. 264*
 5. *Riemer de Graaf, dynamische kracht door de doop in de Heilige Geest, Gideon-Hoornaar-Holland, 1973, pag. 30*
 6. *Ibid., pag. 30*
 7. *Ibid., pag. 30*
 8. *Ibid., pag. 30*
 9. *Ibid., pag. 30*
 10. *Ibid., pag. 32*
 11. *Gordon Fee, The First Epistle to the Corinthians, William B. Eerdmans Company, Grand Rapids, Michigan 1987, pag. 582*
 12. *Ibid., pag. 593*
 13. *Ibid., pag. 596*
 14. *Ibid., pag. 603*
 15. *David Pawson,, De normale christelijke geboorte, Uitgeverij In de Ruimte Soest, Soest 1993*
 16. *Gordon Fee, The First Epistle to the Corinthians, William B. Eerdmans Company, Grand Rapids, Michigan 1987, pag. 613*
 17. *Harold R. Eberle, De vijfvoudige bediening in de gemeente, Christian Center Zeeland Ministries, Vlissingen 1995, pag. 57*
 18. *Gordon Fee, The First Epistle to the Corinthians, William B. Eerdmans Company, Grand Rapids, Michigan 1987, pag. 619*
 19. *Ibid., pag. 603*